

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT

AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmeestraat, N°. 200.
En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten franco
worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PREZEN

VOOR 3 MAANDE

te Amsterdam..... 1.75
en Buitensteden franco..... 2.25
Advertentien.
ZEVEN REGELS of minder..... 1.75
Elken regel meer..... 25
HEEL voor elke advertentie en..... 35

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en
Wetenschappen.

Het Kiesregt in Engeland.

Het is eene maar al te weinig zeldzame ervaring, dat sommige begrippen, eenmaal in zwang gekomen, en door een tijdelijk samenloop van omstandigheden schijnbaar bevestigd, van lieverlede zeer algemeen kunnen wortel vatten, zoodat er allengs bijkans niemand meer is, die ze niet voor oomstootelijke waarheden houdt, zonder nogtans daarvoor eenigen anderen grond te hebben, dan enkel, dat het bij overlevering alzo is ingeprent. Een zeer natuurlijk gevolg hiervan is, ondertusschen, dat, wanneer het grondbegrip, van hetwelk bij zoodanige meeningen wordt uitgegaan, op eene dwaling rust, ook de daarop gebouwde berekeningen en vooruitzichten feilbaar zullen zijn.

Dat men dezer dagen Engeland niet volkomen dezelfde gedragslijn met Frankrijk heeft zien volgen, is gewis voor menig een slechts daarom verrassend geweest, omdat men aan de ouderstelling gewoon was geworden, dat tusschen Engeland, als het moederland der Constitutionele Staten, en Frankrijk, door dezelfde jongste vrijzinnige regeringsverandering, eene gelijkvormigheid van Staatsinstellingen en Staatsbegrippen was ontstaan, waarmede dan ook, meende men, gelijkheid van Staatsbelangen en te inniger banden van eigenaardige vriendschap en Bondgenootschap moesten verknoot zijn.

Reeds hebben evenwel de kundige schrijvers van de *Revue des Deux Mondes* niet onopgemerkt gelaten, dat, terwijl enerzijds de Fransche regering zich althans het voorkomen geeft, van bij hare althans voornamelijk op zulk eene gelijkvormigheid van instellingen, of (om de hebbelijk geworden bewoording te bezigen,) op de *politieke sympathien* te zien, de Britsche Staatkunde, daarentegen, te geener tijd eenig Staatsbelang aan eenige neiging of sympathie opoffert.

Wat de onderlinge betrekking van vrede en vriendschap tusschen de beide Staten betreft, men weet, dat die niet eerst met den tegenwoordigen troonbekleeder, maar vroeger, al aanstonds na Napoleons verdrijving, is aangeknoopt geworden met den ouderen tak van het Bourbonsche stambuis, die openlijk beled, deszelfs herstelling aan den prins-regent van Engeland verschuldigd te zijn. Hoe groot ook Englands aandeel aan die herstelling mag geweest zijn, het handelde daarin eenstemmig en gemeenschappelijk met de absolute monarchen van Oostenrijk, Pruisen en Rusland; de Britsche staatsman, die zich destijds aan het hoofd der zaken bevond, behoorde wel zeker niet tot den aanhanger dergenen, die van overduidelijk vijandigheid of de zucht om volksoptanden te bevestigden konden verdacht worden, en de nieuwe vriendschappelijke toenadering tusschen de twee Mogendheden scheen zoo weinig de onafhankelijkheid van de Staten van minderen rang te bedreigen, dat zelfs de Nederlandsche gezant te Weenen er hoogelijk mede ingenomen was, en in zijne mededeelingen aan den Sonvereinen Vorst niet verheuging van de daartoe door lord Castlereagh en den prins de Talleyrand geleide grondslagen berigt gaf.

Het is ook, zouden wij meenen, bij geenen Britschen staatsman, (of het moest er een zijn van de geheel nieuwe, vreemde, school), immer opgekomen het geluk van eenigen Vastelands-staat op gelijkvormigheid met de Engelsche staats-instellingen te willen vestigen. Voorlang eer de eerste Fransche revolutie, met behulp van de valbijl, voor eene poos de bestaande maatschappelijke verhoudingen tot het waterpas der denkbeeldige gelijkheid scheen af te kappen, had de Britsche onderdaan eene ware burgerlijke vrijheid, dat is onbedwongenheid in alle, met het algemeen welzijn bestaande doen en laten, genoten, niet door, maar onafhankelijk van de formen der regering, ja in weerwil van de menige daaraan verknootte ongelijkheden, en door de staats-instellingen gewettigde bevoorregtingen. Het stellige daarbij bepaalde zich hoofdzakelijk tot de tweederlei waarborgen tegen de in Frankrijk met reden gehate *tailles* en *bastilles*, bestemming der belastingen door de zoogenaamde *gemeenten*, en de bekende *habeas-corpus*-wet.

In beide deze opzichten bestaan tegenwoordig in de meeste vastelands-Staten zelfs nog stellig en duidelijker beschreven regten. In heiderlei opzicht is dus ook daar de burgerlijke vrijheid, even zeer als van ouds in Engeland, verzekerd. Maar men heeft ook meer van de Engelsche *formen* willen nabootsen; men heeft het wezenlijke der staats-instellingen in die formen meenen te zien, en men heeft ze niet eens overgenomen, zoo als ze werke-

lijk voorhanden waren, maar zoo als men ze door de welige verbeelding van schrijvers en redenaars versierd zag.

Bet was door die versierde beschrijvingen alleen, dat men de reeds door de Ouden bedachte, maar geheel oppervlakkige leer der zoogenaamde drie staats-elementen, *kroon*, *aristocratie* en *volksregering*, bij de Engelschen verwezenlijkt waande te vinden, en wat meer is, die ook zoo maar voelstoots, door middel van eene te decreteren constitutie, dacht in het aanzijn te kunnen roepen.

Maar er ontbreekt zeer veel aan, dat de *kroon*, in het Fransche volksbegrip, gelijk in Engeland, zijn zou de hoogsteerbiedwaardig geachte *souvereine* magt tot weldadige bescherming van de vrijheid des onderdaans, (zoo als daar de spreekwijze is: *the liberty of the subject*).

De bloote titel maakt ook de Fransche *Pairs* niet tot die magt in den Staat, die in Engeland het deel is van de Hooge Geestelijkheid en Adel, met Vorstelijken rijkdom, en beheerschen invloed op duizenden afhankelijkelingen.

Aan het derde zoogenaamde element, daarentegen, dat in Engeland de loutere fictie is, heeft men in Frankrijk eene bedrijvende werkelijkheid trachten te verschaffen, door de deelneming van stemgerechtigden tot de verkiezing van afgevaardigden in kiesvergaderingen, gezamenlijk voorstellende het *volk*, als magtoefenend staatsligchaam gedacht. Met dat begrip paart zich dan ook aldaar het vereischte van de *gelijkmatigheid* van die deelneming van de zijde der daartoe bevoegd verklaarden over het gansche Rijk.

Er was geene gedachte aan zulk eene gelijkmatigheid bij de inrigting der Engelsche *gemeenten*. Door algemeene kiesvergaderingen in de 40 graafschappen van Engeland, worden daartoe 143 leden afgevaardigd; maar er zijn enkel voor Engeland nog 328 andere, van wege sommige steden en vlekken, de kiesgerechtigdheid uitoefenende, niet bij wijze van een algemeen regt, maar uit kracht van het aan die plaatsen verleende *voorregt*. Het eigenaardige daarbij is, dat vere weg de meeste van die plaatsen zoo geheel afhankelijk zijn van den invloed van dezen of genen aanzienlijke, dat het deze alleen is, die de verkiezing bepaalt. Somwijlen geschiedt dit bij wijze van enkele benoeming (*nominatie*), dat is, de patroon doet den candidaat voorstellen aan de vergaderde kiezers, zoo velen of weinigen er dan zijn mogen, en die wordt dan bij acclamatie goedgekeurd, zonder dat in dit geval in aanmerking wordt genomen, of de bijeengekomenen zelfs naar de wettelijke bevoegdheid tot het kiezerschap hebben.

Slechts wanneer een tweede candidaat zich opdoet, gaat men tot eene eigenlijke verkiezing, bij schriftelijke stemtoepassing, over. Zoo benoemde de hertog van Norfolk, immers ten tijde toen Oldfield zijn *Representative History of Great Britain and Ireland* uitgaf (in het jaar 1816), 2 parlementsleden voor Steyning, 2 voor Arundel en 2 voor Horsham, behalve dat hij nog 2 voor Hereford, 1 voor Gloucester, 1 voor Carlisle en 1 voor Shoreham deed verkiezen, te zamen 11; de hertog van Rutland op gelijke wijze, hetzij door enkele benoeming of door zijnen invloed op de verkiezing, 6; de hertog van Dorset 2; de hertog van Newcastle 7, enz., enz., in diervoorge, dat, naar Oldfield's optelling, van de 653 leden van het Huis der Gemeenten, over het Vereenigd Rijk van Groot-Brittannië en Ierland, niet minder dan 487 door de benoeming of den invloed van pairs of andere aanzienlijken zitting hadden verkregen. De *reform* van 1832 heeft daarin eenige verschikking te weeg gebracht, zoo dat de patronen der Tories eenigermate bekort, en die der Whigs hier en daar vermeerderd zijn. Voor het overige is het in het wezen der zaak op denzelfden voet gebleven, en sir R. Peel, bij voorbeeld, zal wel bij elke parlementsvernieuwing evenzeer als te voren gewis zijn van zijne verkiezing in het vlek Tamworth, zonder dat hij zelfs daartoe noodig hebbe, in persoon bij de stemmenden rond te gaan, ofschoon hij wel niet zal nalaten, hun ten minste een beleefden brief te schrijven, gericht «aan de onafhankelijke kiezers van Tamworth.»

Zoo verklaart zich ook de meermalen zonder het eigenlijke inzicht nagezegde en nageschreven historische opmerking, dat de Engelsche Koningen de gemeenten (of het volk, zoo men almede daarvoor zeide), tot deelneming aan de wetgeving hebben geroepen, om daardoor een steun te hebben tegen de weerspanning der baronnen. Hendrik III, opvolger van Jan zonder land, riep het eerst in het jaar 1265, na den opstand van den graaf van Leicester, afgevaardigden van ettelijke steden in het Parlement; de op hem volgende Koning Eduard I. voegde daar nog eenige vlekken of burgen (*boroughs*) bij, en vermeerderde dit getal in-

zonderheid in het drie-en-twintigste jaar zijner regering met niet minder dan 83 te gelijk; de vroegste nog voorhanden opgave van afgevaardigden van steden en *boroughs* is van dat jaar (1294); de vroegste van afgevaardigden van graafschappen is van het achtende jaar zijner regering (1289). Moest dit nu werkelijk eene uitbreiding der *volksmagt* heeten, zoo als de geschiedenis het versiert heeft, men zou verlegen moeten zijn, om zulk eene Staatkunde overeen te brengen met de begrippen der dertiende eeuw. De waarheid is, dat de Engelsche Koningen het kiesregt slechts bij wijze van *voorregt* verleenden aan zulke plaatsen, als onder den invloed stonden van hen zelve of van aan hen verknootte grooten, en alzo, door tevens aan de op die wijze verkozen of benoemde *gemeenten* de bestemming der geldmiddelen op te dragen, zich in te meerdere onafhankelijkheid stelden van de vertetzelijkheid van het overig gedeelte des vermogens adels. Van tijd tot tijd werd dan ook vervolgens aan meer andere plaatsen zoodanige kiesgerechtigdheid verleend. Tijdens de troonsbeklimming van Hendrik VIII. (1509), bedroeg derzelver getal, te zamen met de graafschappen, 147; door Hendrik VIII. werd het getal der *boroughs* met 31 vermeerderd; door Eduard VI. met 21; Maria met 14; Elisabeth met 31; James I. met 14, daaronder begrepen de hoogeschoolen van Oxford en Cambridge; Karel I. met 8; Karel II. met 4. Daarentegen werd ook van tijd tot tijd het verleende *voorregt* aan sommige plaatsen ontnomen. Zoodanige plaatsen waren er, vóór de onlangsche reform, 65 geweest, waaronder Ely, eene *city* of bisschoppelijke stad. De zoo veel gerocht makende *reform* bestond hoofdzakelijk in de gedachte verschikking, waardoor ettelijke kiesgerechtigdheden afgeschaft, andere van 2 leden op 1 verminderd, en daarentegen een aantal nieuwe ingesteld werden. Dat, ondertusschen, ook hierbij geenszins, naar vastelands begrippen, de volkrijkheid tot regel verstrekte, kan uit de volgende korte aanwijzing genoegzaam blijken.

Tot de nieuwe, met het kiesregt voor twee leden begunstigde plaatsen, behooren: Stoke met 37,220; — Wolverhampton met 48,080, — Sheffield met 59,011; — Oldham met 67,579; — Birmingham met 110,914; — Leeds met 123,393; — Manchester met 142,026; — maar ook Bradford met 22,233; — Sunderland met 17,660; — Halifax met 15,382; — en Stroud met 8,116 zielen.

Daarentegen wederom tot de nieuwe, die slechts één lid hebben af te vaardigen, onder anderen: Aston met 33,597; — het eiland Wight met 28,383; — Solihull met 40,786; — en Rochdale met 74,427 zielen.

De drie minst bevolkte van deze klasse zijn Tynemouth met 10,182, South-Shields met 9,074, en Whitby met 7,767 zielen. Onder de behouden verkiezende plaatsen voor twee leden, telt men ondertusschen nog menige beneden de 4,000, en zelfs beneden de 2,000, als Cricklade met 1,642, Shoreham met 1,503 zielen, en wederom ook onder de oude, van twee leden tot één verminderd, verscheidene van verre boven de 4,000, als Dartmouth met 4,597, Calne met 4,795, Morpeth met 4,797, Horsham met 5,105, Northallerton met 5,118, Clitheroe met 5,212, Christchurch met 5,844 zielen; en eindelijk mede onder de afgeschafte ettelijke van even sterke bevolking, als Bridlington met 5,637, Whitechurch met 5,902 zielen.

Naar de nieuwere vastelandsbegrippen over de volksverkiezingen, zou zulk eene inrigting allergebrekellijker kunnen schijnen; zij deert evenwel der Britsche vrijheid niet, want deze hangt niet aan de bloote formen, maar ligt in den geest des landaards, die het gansche staatsligchaam bezielend doordringt, en zich door geene kunstige bewerktuiging nabeelel of vervangen laat.

JANUS.

NEDERLAND.

AMSTERDAM 30 Jan. De voorstelling in den Franschen schouwburg alhier, van *l'Abbe de l'Épée*, heeft gisteren avond eenen levendigen bijval verworven. Vooral hebben daarbij uitgemunt de heeren Lepeintre, De la Posse en Chilly. Ook de uitvoering van *le Hussard de Felsheim* is door herhaalde toejuichingen bekroond geworden; Mlle Saulay heeft zich zeer wel van de rol van *Theodore* gekweten; doch bijzonder heeft het eigenaardige spel van den verdienstelijken Lepeintre, als *Brande*, veel indruk gemaakt; zoodat hij ook ten slotte is uitgeroepen, en wij hem met leedwezen uit ons midden zien vertrekken. Meer en meer bevestigt zich het meermalen door ons geuit gevoelen, dat het gezelschap van den heer Baudot

MENDELWERK.

SYMPHORA.

ADRIANUS, volle neef en aangenomen zoon van TRAJANUS, had, na den vrede met de Parthen gesloten, en de Alanen en Daciërs aan zich onderworpen te hebben, het geheele Keizerrijk doorkruist, en de grenzen der Romeinsche wereld bepaald, die door dertig legioenen werden beschermd, welke den Barbaren eerbied moesten inboezemen. Na de lanweren der overwinning te hebben geweigerd, besloot hij, om zijnen geest bezig te houden, waartoe, naar het schijnt, het bestuur der wereld niet genoeg was, aan de boorden van den Tiber een paleis te stichten. Nog zijn de puinhoopen der reusachtige onderneming aanwezig. Tempels en badplaatsen, zuilen en standbeelden liggen thans onderen in het stof; en waren enige vakken van den muur niet aan den tand des tijds, de verwoesting der Barbaren, of de geldzucht van sommige Romeinsche families ontsaapt, zoo zou men, op deze bergen van steen en marmer omzwervende, wane in eene groote door brand verdelgde stad te zijn.

ADRIANUS verbeeldde zich, dat hij alle kundigheden in den hoogsten graad bezat, en wilde dus ook den bouw van het paleis aan den Tiber in persoon besturen; maar spoedig was hij genoodzaakt zijne onmagt te erkennen, en zich tot een bekwaam bouwkundige te wenden, die, ter bevooring van de verbetering der fouten van zijn Keizer, ter dood gebragt werd. Het groote werk zou weldra voltooid zijn, en de Keizer, besloten hebbende om het gebouw plechtig in te wijden, noodigde daartoe al de priesters der vermaardste tempels van Rome en den omtrek dier stad uit. Allen verzekerden door hunne Godpraak een voortdurend geluk aan den magtigen beheerscher der wereld, uitgezonderd de priesters van den *Sybillen* tempel, welke nog heden zoo fraai en bevalig, aan den grooten waternival van den Teverone, prijkt; deze verklaarden, dat zij van hun orakel volstrekt geen antwoord hadden kunnen bekomen, doch, dat het van den goddelijken Keizer aflag, hetzelfde te doen spreken. Begerig naar de kennis van bovennatuurlijke zaken, vroeg hij, wat er gedaan moest wor-

den, om de Godheid te bevredigen, en zwer reeds bij voorraad alles te zullen doen, wat van hem verlangd werd, al ware het zelfs de verwijdering van zijnen gunsteling ANTINOUS, of, die van FAVORINUS, welke hem in de wighelarij en verborgen wetenschappen onderrigtte. De priesters waren echter te voorzigtig, om zulk eenen eisch aan den beheerscher der wereld te doen. Toen de Keizer vrijwillig dien eed had gedaan, stond de eerste priester op, en verklaarde met luider stemme, dat APOLLO dagelijks door eene vrouw werd beledigd, daar zij hem hare offerande en gebeden weigerde; en, dat hare zonen, in dezelfde goddeloosheid opgevoed, openlijk met de goden en priesters van het Keizerrijk den spot dreven.

«Wie is deze stoutmoedige?» sprak de Keizer, «Zeker is het weder eene leerling van dat wangelooft, hetwelk ik gepoogd heb in mijn rijk te vernietigen: eene ahangster dier noodlottige uit *Judea* afkomstige begrippen, door mijnen vader, den goddelijken TRAJANUS, maar al te veel gespaard. Doch ik zweer bij *Jupiter Capitolinus*, dat ik *Jeruzalem* tot eene Romeinsche stad zal maken, en op de plek, waar eens de tempel dier ellendigen stond, een zwijn plaatsen.»

«Zij is de weduwe van GETULUS, Romeinsch burger, en hoofd van een legioen, die ter dood werd gebragt, omdat hij aan een bevelschrift weigerde te gehoorzamen, waarbij uw goddelijke vader hem gelastte de Christenen te vervolgen. Het orakel zal niet antwoorden, dan nadat SYMPHORA zal geofferd hebben. Met hare zeven zonen bewoont zij een alleenstaand huis, aan de helling van den heuvel, waarop onze tempel staat. Terstond gaf ADRIANUS aan eenen hoofdman van de Pretoriaansche bende bevel, om de weduwe met hare kinderen voor hem te brengen.

Deze vrouw was de afstammeling eener adellijke Romeinsche familie, en gehuwd geweest met GETULUS, hoofd van een dier gevreesde legioenen, welke, na, in den naam der vrijheid, hunne Keizers te hebben ontroond, de wereld onder het drukkend juk van eenen nieuwen dwingeland deden bukken. SYMPHORA en GETULUS waren op denzelfden dag door bisschop ALEXANDER gedoopt, en hadden elkander, tijdens de vervolging, bij herhaling ontmoet in de catacomben. Toen de onrustige tijden eenigzins voorbij waren, werden zij door eenen priester, die op eene wonderbare wijze aan de verscheurende dieren van den circus was ontkomen, in het huwelijk vereenigd, en beide uitgestrekte goederen, in het

land der Sabijnen, bezittende, besloten zij, ten einde met meer gerustheid en naauwgezetheid hunne godsdienst te kunnen uitoefenen, zich derwaarts met der woon te begeven.

Ofschoon de wetten en bevelen tot vervolging der Christenen van Rome nitgingen, gebeurde het zeer dikwijls, dat hunne werking te Rome van veel korter duur was dan in de provinciën van het keizerrijk; dit was dan ook oorzaak, dat dikwerf de Christenen eene schuilplaats kwamen zoeken in die stad, of in de nabijheid der door hunne vervolgers bewoonde paleizen.

De Romeinen, die het heidendom verlaten hadden, ontvingen hunne vervolgd broeders met hartelijkheid. De vervolging van TRAJANUS was daarenboven veel verschrikkelijker in het Oosten dan in Italië, zoodat de vervolgd van *Griekenland*, *Bythynië* of *Klein-Azië* veelal in het Westen schuilplaatsen zochten. GETULUS en zijn broeder AMANT herbergden eene groote menigte van hunne geloofsgenooten, hetwelk spoedig door de Overheden word opgemerkt, welke daarop eenen hoofdman, CEREALIS genaamd, zonden, om hem te vatten, die echter ook bekeerd werd; doch, door eenen anderen met hem in de gevangenis gebragt, werden zij door de rijkthank van den Tiber ter dood veroordeeld, en dadelijk alle drie onthoofd.

Na den dood van haren echtgenoot, betrok SYMPHORA met haar gezin een fraai gelegen landhuis aan de oevers van den Tiber, alwaar zij zich geheel aan de opvoeding harer lievelingen wijdde. Gelijk het in de tijden der Cornelia's de Romeinsche huismooers ging, zoo was het ook met SYMPHORA. Geheel in rouwgewaad gekleed, hield zij zich steeds in de binnenvertrekken van hare woning op, en hielp hare vrouwen, die, even als zij, de leer der Christenen onbescuden. Bij het vervaardigen van kleederen voor hare zonen en anderen arbeid, terwijl zij alleen in de voorvertrekken verscheen om aalmoezen aan de ongelukkigen uit te deelen, of vreemdeelingen te ontvangen. De armen uit de onstreken zeggenden hare mildadigheid; de Overheden eerden de edele, ernstige en waardige leefwijze der weduwe van een der deugdzaamste burgers van het rijk; alleen de priesters beklagden zich, dat zij, noch de gewone gelden tot het doen van offeranden schook, noch met hare kinderen ter bijwoning van de openbare godsdienst in den tempel verscheen. Door eene op hunnen leeftijd ligt te verontschuldigen listzinnigheid, hadden de kinderen van SYMPHORA eens eenen priester van den *Sybillen* tempel bespot, en met minachtende ge-

op den duur de goedkeuring van het kunstminnend publiek dezer hoofstad zal weten te behouden, en, dat dit gezelschap inderdaad alle elementen bevat, om de tooneelkunst op een haver waardig standpunt te kunnen handhaven.

De expeditie, welke in den zomer van 1838, onder het opperbevel van den generaal Verveer, naar de Nederlandsche bezittingen aan de kust van Guinea, heeft plaats gehad, om den opstand van een der negervolken in die streken te dempen, en het aangerande gezag onzer Regering aldaar weder op hechte grondslagen te vestigen, behoort ongetwijfeld, door haar gewigt en den gelukkigen uitslag, dien zij gehad heeft, tot de merkwaardigste gebeurtenissen van den laatste tijd.

In de Nos. 351 en 353 van den *Aronbode*, hebben wij het genoegen gehad, een breedvoerig verhaal van dien togt aan onze lezers mede te deelen; maar hoe volledig en in zeker zin voldoende hetzelfde mag gerekend worden, ieder gevoelt, met ons, dat het ten hoogste belangrijk is van niet dan éenen kant tot de bijzonderheden van dezen gewichtigen togt te worden ingeleid, wanneer de rang, het karakter en de bekwaamheden des schrijvers voor getrouwheid, zaakkennis en de ontsluiting van nieuwe gezigtspunten zekerheid geven.

Uit dien hoofde verheugt het ons thans te vernemen, dat de kapitein-luitenant H. F. Tengbergen, die, als commandant van Z. Ms. korvet *Amphitrite*, den bedoelden togt heeft mede gedaan, en daarbij niet het minste omtrent alle zezaken belast is geweest, nu ook een uitvoerig verhaal van deze expeditie heeft opgesteld, hetwelk eerlang bij de Boekhandelen S. de Visser en Zoon zal worden uitgegeven.

Men verzekert ons, dat dit werk vele wetenswaardige bijzonderheden bevat, en vooral een helder licht verspreidt over den waren staat van zaken op de kust van Guinea, alwaar het gezag der Nederlanders sedert eeuwen meer op zedelijk overwigt, dan op stoffelijke kracht berust, en ook, gedurende den langen tijd der Fransche overheersching, de roemrijke Nederlandsche vlag bestendig is blijven wapperen.

Men voegt er bij, dat Z. Exc. de minister van Koloniën de opdracht van dit werk van den heer Tengbergen heeft aangenomen.

Bij Z. M. besluit zijn benoemd tot leden der provinciale collegiën van toezicht op de kerkelijke administratie der Hervormden, ter vervulling der vacaturen, welke met den eersten dier maand zijn ontstaan, als voor:

Gelderland: J. Baron van Pallandt van Walfort, lid van Gedeputeerde Staten, en M. J. Vitringa, griffier der Provinciale Staten.

Zuid-Holland: Jonkheer L. R. Gevaerts, lid van Gedeputeerde Staten, en C. V. V. baron Boetzelaer, kamerheer van Zijne Majesteit.

Noord-Holland: De heer S. van Stralen, lid van Gedeputeerde Staten, en mr. C. C. van Valkenburg, wethouder der stad Haarlem.

Zeeland: Jonkheer J. van Reigersberg Vershuis, lid van Gedeputeerde Staten, en jonkheer mr. M. C. Paspoort van Grijskerke, lid der Provinciale Staten.

Utrecht: W. R. baron van Heeckeren van Brandsenburg, lid van Gedeputeerde Staten, en mr. J. de Kock, griffier der Provinciale Staten.

Vriesland: mr. B. Dorhout, lid van gedeputeerde Staten, en mr. T. S. Tromp, vice-president van het provinciaal gerechtshof te Leeuwarden.

Overijssel: de heeren J. van de Poll Jm., lid van gedeputeerde Staten, en mr. W. H. Royer, rijks-advocaat te Zwolle.

Groningen: de heer E. H. Engelsen, lid van gedeputeerde Staten, en jonkheer U. A. Alberda van Menkema, lid der provinciale Staten.

Noord-Brabant: de heer H. E. Verschoor, lid der provinciale Staten, en mr. C. F. Wesselman van Helmond, districts-commissaris van Helmond.

Drenthe: mr. J. L. Homan, lid van gedeputeerde Staten, en mr. G. W. van der Feltz, griffier bij het provinciaal gerechtshof te Assen.

Door Z. M. is jonkheer Clifford Koeq van Breugel, consul der Nederlanden te Tripoli in Barbarije, thans met verlof hier te lande, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Bij besluit van Z. M. zijn als commiezen bij het departement van binnenlandsche zaken bevestigd: H. Adama van Schellema; J. S. Streng, P. H. Broek, M. Tamson, L. G. van der Leeuw, C. de Wijs, B. Wolfson, G. L. Zileken, H. A. Wierix, W. Cool, J. C. Eyssel, W. G. de Bas en J. E. T. Ramaeckers, terwijl als zodanig vast zijn aangesteld: J. Ewijk, J. F. Molenbroek, J. J. Nieuwland, C. L. Smid, en Mr. H. van Stralen, tot dusver commiezen, geplaatst in het kader der adjunct-commiezen; voorts zijn als adjunct-commiezen bevestigd: G. J. W. Bruyns, J. de Liefde, Z. van der Spa, J. G. van Thiel, J. van der Walp, E. A. van Wely, A. Schierke, C. H. Susan, H. Weymans Gz., P. Blom, J. G. C. de Grebel, J. J. van Sauten en F. J. Tavernier; en is gemelde betrekking aangesteld: H. C. Nieuwenhuizen, M. van der Lubbe, P. van Slnys de Quack, Mr. P. A. van Slingelandt, J. Adams, J. H. F. Jansen, adjunct-commiezen, geplaatst in het kader der surnumerair-ambtenaren, en P. Bal, M. C. van Daalen Wetters, W. G. F. Koemans, D. Horn, G. F. van Dommelen, D. Castelij, H. van der Sprong en H. J. van As, tot dusver surnumerair-ambtenaren bij dat departement; zijnde, overigens in plaats van Mr. A. Hartman, benoemd tot substituit-griffier bij het Hof van Holland, als adjunct-commiezen aangesteld J. Maneser, surnumerair gecomplieerd.

's GRAVENHAGE 29 Jan. Met genoegen vernemen men, dat de afdeling 's Gravenhage der maatschappij tot bevordering der toonkunst aanstaanden zondag eenen aanvang maken zal, met het geven van enige concerten in het gebouw *Diligentia* alhier. Voorzeker zal, indien wij wel onderrigt zijn, zulks de toeluststelling doen verdwijnen, welke de leden dier afdeling vreesden te ondervinden; dewijl zij, tot heden toe, zich te vergeefs gevleid hadden, dezelfde genoegelijke Zondag avonden te zullen doorbrengen, als in het laatstevoorgaande wintersaizoen. Ook wordt er, zegt men, door de directie met ernst aan gedacht, alhier in den loop dezes jaars een huishoudelijk feest in de zaal van den schouwburg te geven.

UTRECHT 29 Jan. De tweede en laatste voorstelling in dit seizoen van den heer Lepointre heeft alhier gisteren avond wederom het grootste genoegen gegeven. Hij vervulde de beide hoofdrollen in de twee geestige stukken *Michel Perrin* en *Matthias Vlnvalide*, met een onmiskenbaar talent, en werd, ten bewijze, hoe dit door het publiek naar waarde geschat werd, op het einde der voorstelling, uitgeroepen en met de daverendste toeluchtingen begroet. Wij hopen, dat het niet voor de laatste keer is, dat de heer Lepointre een uitstapje naar Holland heeft ondernomen, en wij voegen er den wensch bij, hem hier in een volgend seizoen ook in *Pabbe*

baren op den tempel gewezen. Van dat oogenblik af had de priester, om de eer zijner Godheid te wreken, hunnen ondergang besloten. Reeds sedert lang, waren de heidenen van het bijgeloof tot het ongelooft, of ten minste tot de twijfeling overgegaan, en bezochten zelden de tempels; en bijna nooit raadpleegden zij de orakels, welk laatste nagenoeg maar alleen door voortvluchtige slaven en vogelvrij verklaarden gedaan werd, waardoor d'oor de vroeger zoo veel bezochte *Sybillentempel* thans geheel verlaten stond.

De *Sybillen* beschuldigde, en dien ten gevolge de priesters, de Christenen, als de oorzaak van het stilzweigen der godheid. Vaak had zij den naam van SYMPHOROSA genoemd; meer was er niet noodig om de weduwe van GETULIUS aan den haat aller ijverige heidenen prijs te geven; doch SYMPHOROSA werd zodanig door de bevoegden bemind, dat, ofschoon de Overheden wisten, welk een leere zij beleed, zij haar niet durfden veroordeelen; en zonder de inwijding van het paleis, thans bekend onder den naam van *Villa Adriani*, zou men haar niet verontrast hebben.

Slechts op een mijl afstands van het prachtige gebouw van ADRIANUS, lag de woning der Romeinsche weduwe. Weinige oogentlikken na de aankomte der priesters, geleidden eenige pretorianen een achterswaardige vrouw, met zeven jongelingen, voor den Keizer. Ofschoon niet in de leide des levens, was SYMPHOROSA nog niet van alle schoonheid beroofd, en paarde aan een welgevormd gelaat, een ziele edele en fierde houding, dat haar tegenwoordige toestand de grootste belangstelling inboezemde. Velen, die haar, door hare veelbelovende zonen omringd, beschouwden, vergeleken haar bij XENOKS; terwijl eenige hovelingen, overtuigd van de waarheid der Christelijke leer en die haar reeds in stilte omhelsden, in angstige verwachting waren, hoe de jongelingen aan de pijlen van den zwijgenden APOLLO, en de moeder aan de gevaarlijker bewondering van den Keizer zouden ontsnagen.

ADRIANUS plaatste zich op zijnen regesterstoel; FAVORINUS stond achter hem, terwijl de pretoriaanse bende de plaats omringde. Nir gaf de Keizer zijn schrifttafelje, en zijn staf aan den secretaris, en het verhoor begon. Bij den aanblik van de door het Christen geloof bemoeidigde en door een zuiver geweten gerustgestelde vrouw en de bloeiende jongelingen, vervulde den wereldheerscher een gevoel, dat hij geen naam kon geven, maar dat naar een bijgeloof zweefde. Met een, hem anders geenszins eigene zachtheid, vroeg hij aan SYMPHOROSA, of zij kennis droeg van de strafbepalingen,

de *Epée* te zien optreden, in welk stuk hij mede zoo bijzonder uitmunt. NIMEGEN 29 Jan. De jongelingen, behorende tot de zoogenoemde Pruisische krijgsreserve, en alhier woonachtig, hebben bevel ontvangen, om zich onmiddellijk naar Wesel te begeven, ten einde in hunne respectieve corpsen ingelijfd te worden.

Mogten sommige grensplaatsen van Noord-Brabant nog niet sterk door onze krijgsmagt bezet zijn, de dorpen, die hier bijna onmiddellijk aan het Limburgsche grenzen, hebben eene talrijke en goede bezetting van onze troepen.

Te Heumen heeft men eene veldverschansing opgeworpen, en zijn van daar tot Groesbeek, en de uiterste grenzen, talrijke troepen gelegerd, zoo dat sommige boeren tot 14 man inkwartiering hebben; dat de grootste waakzaamheid in acht genomen wordt, en de geestdrift der troepen edel en niet Belgisch luideruchtig is, behoeft wel niet vermeld te worden. In deze vesting mag de dienst van den soldaat zwaar genoemd worden, dewijl hij om den anderen nacht op wacht moet trekken.

Wij zijn uit goede bron onderrigt, dat de lijsten, enz., der verlofgangers van de verschillende corpsen opgemaakt en opgezonden zijn, zoodat hij eenen onverwachten aanval der Belgen, het geheele leger in 10 dagen tijds ten strijde kan trekken.

Part. Corresp. BRUSSEL 29 Jan. Op het einde van de zitting van heden van de Kamer der Vertegenwoordigers, hebben de heeren Lebeau en Pison het Ministerie geïnterpelleerd, om te verklaren, dat te midden van de algemeene bezorgdheid het onmogelijk was, de beraadslaging over ondergeschikte onderwerpen voort te zetten, wanneer men van alle kanten aankondigt, dat een besluit van de Londense Conference het lot van België bepaald heeft. Zij hebben dienovolgens het voorstel gedaan, om de zittingen der Kamer te schorsen, tot dat het gouvernement in staat zoude zijn, den inhoud van dat besluit aan de Kamers en aan de natie bekend te maken.

De heer de Theux, minister van Buitenlandsche zaken, heeft daarop grantwoord, dat hij hoopte aanstaanden vrijdag aan de kamers eene staatkundige mededeeling te kunnen doen. Genoemde minister meende alzoo het gedane voorstel te moeten ondersteunen, waarmede zich dan ook de kamer vereenigd heeft.

De vertegenwoordigers zijn onder eene groote opschudding uiteengegaan, terwijl eene aanzienlijke menigte de tribunes vervulde.

BRUSSEL 29 Jan. De *Observateur* geeft te kennen, dat er vrees bestaat om te Brussel onlusten te zien uitbreken; doch drukt de verwachting uit, dat de krachtige houding van het Belgische bewind, alsook de goede geest van het meerendeel der burgers oproerige tooneelen zullen weten te voorkomen. Andere berichten spreken ook van eene groote volksvergadering, welke gisteren avond in het Estaminet de la Colline zoude gehouden zijn, tot na middernacht geduurd heeft, en waarbij een groot aantal toehoorders tegenwoordig zijn geweest. Voorts moeten er ook drok patrouilles door de stad kruisen, ten einde elke stoornis der rust krachtadig te kunnen tegengaan.

De heeren Metz en d'Ansembourg zijn, eenige dagen geleden, tot een gehoor bij vorst Leopold toegelaten; het onderhand heeft bijna een uur geduurd, en had vermoedelijk betrekking op hunne reis naar Parijs. De heeren de Gerlache en de Mérode, die van hunne zendingen zijn terug gekomen, zijn mede bij vorst Leopold ter audientie geweest.

In den *Fanal* leest men het volgende:

« Het gastmaal, hetwelk te Parijs aan de daarheen afgezonden leden der Kamers (de heeren Metz en d'Ansembourg) is gegeven, heeft zich door een zonderling voorval gekenmerkt. De rondgezonden uitnodigingsbrieven daarvoor hielden in, dat het doel van het gastmaal was, om blikken van belangstelling te geven aan de afgevaardigden uit een land, hetwelk aan Frankrijk had toebehoord en daaraan wel in het vervolg zou kunnen toebehooren.

« De heer de Mérode werd spoedig daarvan onderrigt, en snelde naar den heer Arago, om hem te zeggen, dat hij, die had voorgesteld, om onze vestingen aan Frankrijk over te leveren, eene op zulk eene wijze ingeklede uitnodiging niet kon aannemen. De heer Arago verontschuldigde zich, met den te ver gedreven ijver van een bataillons-overste der nationale garde, die den brief had opgesteld, en haastte zich om de twaalf afschriften daarvan, die reeds afgezonden waren, op te halen; hij was gelukkig genoeg, om ze allen weder in handen te krijgen. Op den dag van het gastmaal, begroette hij onze afgevaardigden zeer vriendelijk, en zeide hun scherpsende, dat men hen niet te eten verzocht, om hen bij het nageregt op te slokken.

« Wat daarvan zijn moge, men ziet door deze uiterlijke vormen van beleefdheid heen de eigenlijke bedoelingen der Fransche coalitie doorblikken. Zonder den stap van den heer de Mérode, zouden onze afgevaardigden in den strik gevallen zijn, en misschien wel toosten hebben moeten mededrinken op de toekomstige hereeniging, die onze committés van volksberoering, misschien zonder dit te weten, ons voorbereiden.»

« Uit Dinst schrijft men van den 26, dat toen, in weêrwil van het ongunstige weder, 400 menschen aan de vestingwerken der stad arbeidden. Er werd daar eene batterij belegerings geschut verwacht.

ANTWERPEN 29 Jan. Het *Journal d'Anvers* behelst het volgende: « Men meldt uit Berlijn, onder dagteekening van den 23 dezer, dat het 8ste corps van het Bondsleger het bevel afwacht, om de aan Holland toekomende deelen van Limburg en Luxemburg in bezit te nemen. Overigens heeft dit bericht geen officiële karakter.»

« Het *Journal d'Anvers* laat zich aldus uit: « De vereeniging eener Fransche leger-afdeling op onze grenzen kan niets anders ten doel hebben, dan om de uitvoering der verdragen te verzekeren, den Europeeschen vrede te handhaven en elke botsing voor te komen. Wij zien daarin slechts gronden tot gerustheid. Maar er bevinden zich reeds op onze grenzen, lieden van een onheilspellend uitzigt, van die soort van avonturiers, die bij alle staatkundige onlusten, door de hoop op buit gedreven, toesnellen. De regering moet die vreemde hulpbeden afwijzen, en in geval van nood slechts op de Belgen en op de gewapende magt rekenen. Wij beschouwen als openlijke vijanden al degenen, die, onder het voorwendsel van onze belangen ter dienste te staan, onder andere bevelen, dan van den Koning (Vorst Leopold) of zijne regering mochten oprukken of handelen.»

welke tegen de Christenen waren uitgevaardigd, en voegde er bij, dat men reeds verplicht geweest was, om haren man, een van de getrouwste dienaars des rijks, ter dood te brengen, omdat hij geweigerd had, de Goden des rijks te aanbidden. «Wien aanbidt gij,» dus ging hij vragende voort; «onze Goden of den gekruisten jood?»

«GETULIUS zeide aan zijne kinderen,» antwoordde SYMPHOROSA, «ADRIANUS, zoon van TRAJANUS, consul, landvoogd, en voorzitter van den Raad, is onze heer en meester; hem moeten wij gehoorzamen; maar hij is geen God; hij kan geen Goden maken, want er bestaat slechts één eenig God, die alles bestuurt, Meester van het heelal, en ook van den heerscher der wereld: Hem alleen zult gij aanbidden.»

Een spottende glimlach zweefde op de lippen van ADRIANUS; vervolgens vroeg hij, op eenen slechts schijnbaar ernstigen en gestrengen toon: «Vrouw, durft gij mijne goddelijkheid in twijfel trekken? Zijn u de decteren van den Romeinschen Senaat onbekend, die plegtiglijk heeft verklaard, dat ik een God ben? Wees wijzer dan uw echtgenoot GETULIUS; ga, met uwe schoone, belangwekkende kinderen naar den *Sybillen* tempel, en offer daar voor het geluk van uwen Keizer, waarna gij in stilte kunt huiswaarts keeren.» — «Ik wil noch mag het doen; en verbied aan mijne kinderen, in den naam van hunnen vader, u in dozen te gehoorzamen. Ik ken geen anderen, dan den eenigen waren God, die CHRISTUS Zijnen Zoon tot Verlosser der wereld heeft gezonden; tot Hem bidden mijne kinderen en ik, dagelijks, voor het heil des Keizers. Meer kunnen wij niet doen: ondervraag mijne zonen; zoo zij u niet antwoorden, gelijk gij het wenscht, dan ben ik daarvoor alleen de schuld; maar ik bezweer u, ontzie hunne jeugd.» Daarop wendde zij zich tot hare kinderen, en zeide: «ik hoop, dat gij de lessen van uwe moeder, en hare voorbeeld niet zult vergeten.»

«Hercules,» dus begon de Keizer op nieuw, «de verwinnaar der monsters, is onze God. Zoo als hij de HYDRA ten onder bracht, zoo ook zullen wij het bijgeloof des Christendoms vernietigen, hetwelk gedurig weder het hoofd opsteekt. Ik behoud uwe kinderen, maar zoo gij niet oogenblikkelijk aan een' onzer Goden offert, zal men u bij de haren in den tempel van Hercules, welke aan ons paleis grenst, ophangen, en de beul zal u zoo lang geestelen, tot gij besnit deze kinderen te redden.»

Dit wrede vonnis werd ten uitvoer gebracht, en door SYMPHOROSA zonder

ENGLAND.

LONDEN 26 Jan. Alhier is eene statistieke opgave der Koloniën van Groot Brittanje in het licht gegeven, opgemaakt uit al de stukken en bescheiden welke het gouvernement daartoe bezit. De Koloniën zijn een-en-zeventig in getal, van welke Newfoundland, als de oudste, zijnde in 1533 aangelegd, en Aden, zijnde in 1838 door de Oost-Indische Compagnie gekocht, als de laatste verkregene kan beschouwd worden.

De uitgestrektheid dezer bezittingen is 2,119,708 vierkante mijlen, nagenoeg voortigmaal de oppervlakte van Engeland; men rekent de bevolking op 100,708,323 inwoners, van welke er 2,093,229 blanken en de overige kleurlingen zijn. Van het genoemde totaal belijden er 2,953,312 het Christendom (Protestanten en Katholijken); 26,752,153 volgen de leer van Mahomed, de overigen zijn Indianen, afgodendienaars, enz. De militaire magt telt 453,199 man, waarvan de helft uit Indische troepen bestaat.

De uitgaven voor deze koloniën bedragen jaarlijks 25 miljoen £, waarvan 23 miljoen door de koloniën zelf, en het overige door het moederland gedragen wordt; en van deze aanzienlijke som worden slechts 119,000 £ aan het openbaar onderwijs besteed. De totale waarde van het particulier eigendom in de koloniën wordt op 2 milliards 443 miljoen 150,000 £ geschat.

In eene in den loop dezer week gehouden vergadering van deelnemers in de nieuwe daar te stellen stoomvaart, ter bevordering der gemeenschap met Indië, heeft de commissie van onderzoek een rapport uitgebragt; blijkens hetwelk men tot eene geregelde maandelijksche gemeenschap zou behoeven, zeven stoomvaartuigen, en dat wel vier aan de zijde van Indië, en drie aan die van Europa, van niet minder dan 2,000 ton en van 500 paarden kracht, benevens de noodige booten op den Nijl en de Mahmoudië-kanaal.

De commissie begroot de daartoe vereischte uitgaven van aanleg 520,000 £, en die der jaarlijksche onkosten op 250,000 £, waaronder behalve den interest van 5 pCt. aan de aandeelhouders, 21 pCt. voor assurantie, afsluiting, reparatie, enz. begrepen zijn. De commissie stelt voor om het primitive kapitaal op 600,000 £ te brengen. Behalve de voordelen, die uit den aard der zaak voor deze onderneming te wachten zijn, rekent de commissie ook op de toelagen van het Gouvernement en de Oost-Indische Compagnie, voor het overbrengen van dépêches en brieven naar en van verschillende presidentschappen, alsmede, dat het getal passagiers naar en van Indië, hetwelk thans jaarlijks tusschen de 3,500 en 4,000 be draagt, bij eenen spoediger en zekerder overtocht merklijk zal vermeerderen. De tijd van den overtocht wordt aldus opgegeven.

	dagen.
Van Engeland naar Alexandrie, Gibraltar en Malta aandoende	15
Passage door Egypte naar Suez	5
Van Suez naar Bombay	15
Van Engeland naar Suez	20
Van Suez naar Ceylon	18
Van Ceylon naar Calcutta, Madras aandoende	7
	45

De terugreis zal, uit hoofde der te houden quarantaine, iets langer aanhouden; doch de booten zullen niet te Malta, maar in Engeland quarantaine liggen.

DUITSCHLAND.

MÜNCHEN 21 Jan. Overmorgen zal de 7de uitloting van de 4 pCt. Obligatiën, ten bedrage van 5 miljoen, plaats hebben. De uitgeloten obligatiën zullen naar verkiezing van de houders contant worden uitbetaald, in 34 pCt. Obligatiën verwisseld worden.

BERLIN 26 Jan. Heden heeft zich de Koninklijk-Nederlandsche gezant bij de vrije stad Frankfort, de heer van Scherff, van hier naar Frankfort op reis begeven.

Bij de laatste trekking van de Warschauer loterij hebben een gepensioneerde officier van de garde en een secretaris van het gouvernement te Petersburg den hoogsten prijs van 900,000 fl. getrokken.

De bevolking der stad, die der voorsteden daaronder begrepen, beliep op het einde van de maand November 272,484 personen; terwijl dezelve binnen 11 maanden met 7090 vermeerderd is.

FRANKRIJK.

PARIS 28 Jan. Men merkt alhier eene groote bedrijvigheid op bij de verschillende gezantschappen, doch voornamelijk bij die van Engeland en België en Nederland.

De ministeriële crisis schijnt voor het oogenblik nog geene spoedige ontkenning te zullen hebben. Althans verneemt men, dat de maarschalk Soult, ten gevolge van eene ligte ongesteldheid, zoude verklaard hebben, zich niet verder met de zamenstelling van een nieuw Ministerie te kunnen belasten. Van den anderen kant, verhaalde men, dat Lodewijk Philips dezen morgen *incognito* een bezoek bij genoemden maarschalk zoude hebben afgelegd, ten einde hem tot het aannemen van het voorzitterschap van den raad van ministers te bewegen. Overigens is men nog steeds in het onzekere, omtrent de personen, waarop de eindelijk keuze van Z. M. den Koning zich zal bepalen.

Volgens het *Journal de Smyrne*, zou de Sultan van Turkije den graaf Molé met de ordeteekenen van de Nichan Istihar (eene Turksche ridderorde) vereerd hebben.

Naar men wil, moet de graaf de Mérode, alvorens Parijs te verlaten, uitdrukkelijk verklaard hebben, den tegenstand tegen de gewijzigde 24 artikelen tot het nisterste te zullen doorzetten.

Volgens den *Messenger*, zoude de generaal Skrzynecki, die in 1831 de Poolse opstandelingen tegen Rusland aanvoerde, van vorst Leopold de uitnodiging ontvangen hebben, om een bevel in het Belgische leger te aanvaarden. Genoemd blad voegt er bij, dat deze krijgsman dit aanbod heeft aangenomen, aan de waakzaamheid der Oostenrijksche politie is ontsnapt, daar hij zich te Praag ophield, en zich op dit oogenblik te Brussel moet bevinden, na alvorens nog den 24 dezer te Londen eenige dagen vertoef te hebben.

eene enkele klagte verduurd, terwijl zij niet ophield CHRISTUS aan te roepen, tegenover het altaar van Hercules, waarop deze halfgod, worstelende met den dood, hem door het geschenk van DEJANIRA berokkend, werd voorgesteld.

De krachten der weduwe wederstonden de straf oefening, terwijl de gebeden, die zij opzond, den beul tranen ontvroegen. ADRIANUS zag, door FAVORINUS vergezeld, dit treurig schouwspel aan, en gevoelde leedwezen, dat hij dit slachtoffer in eenen nog oningewijden tempel had ten toon gesteld. Hij deed haar ontbinden en beval, dat men SYMPHOROSA in de diepten van den Teverona zou werpen.

De zeven zonen van SYMPHOROSA moesten nu voor den moordenaar hunner moeder verschijnen. Alles werd beproefd om hen van besluit te doen veranderen. ADRIANUS stelde hun voor hen in de Romeinsche legioenen te plaatsen, die bestemd waren om de Barbaren te onderwerpen, en schilderde hun den roem van een Romeinsch burger; doch te vergeefs. In andere omstandigheden zouden zij gaarne eene plaats in de onoverwinnelijke legioenen van het Keizerrijk hebben aangenomen. Maar het gold hier het aanbidden van valsche Goden, en het vaarwel zeggen aan een geloof, met het bloed hunner ouders bezegeld. Zij weigerden zulke vernederende voorwaarden, en toen zij vernamen, dat het lijk hunner geliefde moeder, door de golven van den Teverona was medegevoerd, eischen alle zeven den dood, en vloekten, met edele drift, de Goden van het Keizerrijk. Hun eisch werd vervuld.

ADRIANUS beval, dat de zeven zonen van GETULIUS, aan even zoo vele palen gehecht, rond om den tempel van Hercules zouden ten toon gesteld, en ieder op eene bijzondere wijze ter dood worden gebracht.

De uitvoerder der vonnissen wist niet, hoe hieraan te gehoorzamen, en ADRIANUS zelf, om ook hierin zijne vindrigrijkheid te bewijzen, maakte, door op zeven verschillende wijzen toegebragte dolksteken, een einde aan het leven van zeven edele jongelingen. Den geheelen dag bleven de lijken ten toon gesteld, tot dat ADRIANUS, eindelijk het afschuwelijk schouwspel moede, bevel gaf dezelve in een' kuil te werpen. De priesterschaar juichte in den val der gebate Christenen, maar voorzeker geen verlicht en edel denkend Romein kon zulke eene priesterschaar als dienstknechten der Godheid eerbiedigen.

Alle berichten komen over en, dat er een aanzienlijke Fransche krijsgmacht op de Belgische grenzen wordt bijeengetrokken; al de garnizoenen in het Noorden hebben voor een groot gedeelte bevel ontvangen; zieh naar die rigting te begeven. Men wil zelfs, dat de sterkte van het observatielager meer dan 40.000 man zal bedragen.

De Fransche ministeriële dagbladen beweren, dat de betekening van het cindtractaat der Londense Conferencie den 27sten aan België moet geschied zijn.

Het Journal des Débats maakt melding van brieven, die te Parijs uit Londen en Brussel zijn ontvangen, waarin berichten voorkomen, welke, naar het gevoelen van genoemd dagblad, in de hoogste mate de algemeene aandacht verdienen. Te Londen moet in de staatkundige kringen, de aandacht bijzonder gevestigd zijn op de oorlogstoerusting, welke, op last van het Engelse Ministerie, plaats hebben; van alle kanten wordende arsenalen gevuld, en zijn er aanzienlijke bestellingen van wapenen en krijgsvoorraad geschied. In België schijnen de gemoederen sterk opgewonden, en neemt de geest van tegenstand met elken dag toe, ten gevolge van de vele buitenlandsche vrijwilligers, die naar dat land stroomen. Het is, zegt het Journal des Débats, niet meer het Belgische leger alleen, het zijn niet meer de bevolkingen van Limburg en Luxemburg alleen, die besloten hebben zich te verdedigen, het is geheel het Belgische volk, dat zich wapent, om zijne nationaliteit te handhaven.

Van den anderen kant, voert de Presse, insgelijks een ministeriël blad, een meer vredelievende taal. Genoemd dagblad geeft hoog op van de moeilijkheden, welke de graaf Molé heeft weten te overwinnen, om in het tractaat der 24 artikelen meer gunstige bepalingen voor België te brengen, en meent, dat het aan den persoonlijken invloed van dien staatsman zal te danken zijn, indien het Hollandsch-Belgische vraagstuk nu eindelijk, zonder gevaar voor den vrede van Europa, zijne oplossing zal erlangen. De Presse wil uit sommige bijzonderheden, welke dezer dagen in België zijn opgemerkt, afleiden, dat het beter gedeelte der Belgische natie zal weten toe te geven aan de noodzakelijkheid van het oogenblik, en zich dus aan de besluiten der Londense Conferencie onderwerpen. Onder anderen, spreekt dit dagblad van de bijzonderheid, dat de heeren Raikem en Fallon, de een voorzitter, de ander onder-voorzitter in de Kamer der Vertegenwoordigers, zich onthouden hebben op het banquet te verschijnen, dat onlangs aan de heeren Metz, d'Hollsmidt en d'Ansembourg bij hunne terugkomst uit Parijs is aangeboden: Ten slotte geeft de Presse te kennen, dat België bij eenen tegenstand alles op het spel zet, ja zelfs, zijne onafhankelijkheid in gevaar brengt, en dat het dus meer dan eenig ander land er belang bij heeft, dat de vrede niet verstoord worde, welken geheel Europa eenstemmig wil handhaven.

BORDEAUX 26 Jan. De generaal van Halen, komende van het hoofdkwartier van het leger van Arragon, is gisteren alhier gearriveerd; hij heeft zich over België naar Londen, en is, namens het Spaansch gouvernement, met een zending derwaarts belast.

BAYONNE 24 Jan. Men spreekt van een gevecht, dat den 17, in de omstreken van Vittoria, zou hebben plaats gehad, doch waarvan tot heden nog niets naders is bekend geworden.

SPANJE

MADRID 20 Jan. Don Carlos heeft Azcoitia nog niet verlaten. Men zegt, dat Espartaco een krijgsoverwinning met zijne troepen van Miranda, naar de Carlistische linie in de gebergten van Santander, heeft gemaakt. Marotto bevindt zich met zijne troepen in de Vallei van Mena. Men geloof, dat Espartaco voornemens is, zich van Ramalea meester te maken, welke stad, hij als de sleutel van de provincie Santander beschouwt. De heeren Fector en Brothwick bevinden zich te Salatierra.

De post van Valencia is wederom niet aangekomen; men schrijft zulks toe aan de tegenwoordigheid van een detachement van Cabrera, op den weg van Valencia naar Madrid. Deze Carlistische troepen zijn voornemens zich naar la Mancha te begeven.

STADSNIEUWS.

Het tegen Griffljoen uitgesproken doodvonnis is op heden niet geëxecuteerd. Van goederhand kunnen wij verzekeren, dat het extract-arrest van den Hoogen Raad, waarbij de cassatie is verworpen, tot heden toe alhier niet is ontvangen. Men zegt, dat van de zijde des veroordeelden, heden onmiddellijk nogmaals een request tot gratie aan Z. M. is ingediend.

176ste KON. NED. LOTERIJ.

Trekking der Vierde Klasse, Dinsdag 29 Januarij.

De loten 1436 en 1437 een prijs van f 1.000. 4de Lijst: N°. 14914 een prijs van f 1.000; N°. 25752 een dito van f 1.000; N°. 17387 een dito van f 2.500; N°. 24459 een dito van f 1.500; N°. 24019 een dito van f 25.000; N°. 10647 een dito van f 1.000; N°. 5447 een dito f 1.000. Wensdag 30 Jan. 5de Lijst: N°. 362 een prijs van f 1.000; N°. 1492 een dito van f 1.000.

BRVALLLEN. 26 Jan. S. A. C. Everard, geb. Laerman, D. — 27 Jan. G. M. de Munick, geb. Laerman, Z. — 28 Jan. C. E. van Dinter, geb. Bekker, Z. — 29 Jan. M. E. Wentz, geb. Dehlinger, D. — H. F. Tuijn, geb. Jaquet, Z.

OVERLEDEN. 25 Jan. H. F. Zeijlstra, 76 j.

De Redactie van het Handelsblad zegt in haar nummer van heden gevestigd te zijn, om stellig tegen te spreken, het door een dagblad mededeelde BERIGT, dat een termijn van veertien dagen aan Holland en België zoude zijn gesteld, binnen welken beiden tot het eindbesluit der Londense Conferencie zouden moeten treden; alsmede het door datzelfde blad gemelde, dat aan beiden bevel tot ontwapening was gezonden. Wij moeten gelooven, dat deze tegenspraak gerigt is tegen den Avondbode. Indien dat zoo is, vragen wij aan het Handelsblad, waar hetzelfde tegengesproken is in onze kolommen heeft gelezen, als BERIGT?

De zaak is, dat hetzelfde voorkomt in eenen Haagschen brief van den 23 dezer, als een bloot GERUCHT, en, dat wij zelfs er bijgevoegd hebben, dat het niets anders dan een GERUCHT was; gelijk dit door ieder kan worden nagelezen.

Wil men weten, wat de hoofdzakelijke inhoud is der stukken, welke aan onze Regering uit Londen officieel zijn medegedeeld; wij herhalen dan hetgeen wij in ons nummer van gisteren gezegd hebben, naar aanleiding van den per koerier van onzen correspondent te 's Gravenhage ontvangenen brief van den 29 Januarij, door welken de brief van den 28sten, van zelf spreekt, in zoo ver die geruchten betreft, is gecorrigeerd.

De hoofdzakelijke inhoud der te 's Hage van de Conferencie ontvangenen stukken, wij zeggen het nogmaals, is zoodanig, als hij is opgegeven in den particulieren brief van onzen Correspondent te Londen, van 25 Januarij, en geplaatst in den Avondbode van Dinsdag 29 Jan. en de taal, door de Conferencie, ten opzichte van ONZEN Koning genomen, is volstrekt niet DREIGEND of VERBINDEND.

Wanneer de stappen wij van het onderwerp af.

Onder het afdrucken dezes ontvangen wij den navolgenden brief:

's GRAVENHAGE 30 Jan. Naar ik van goederhand verneem, is het gerucht, dat Z. M. onze geëerbiedigde Koning zich gisteren met de jongeren der Conferencie zoude vereenigd hebben, van grond ontbloeit. Hoofs wil men ook, dat in genoemde besluiten moet staan, zoo als andere woorden reeds door uwen Londense correspondent in zijnen brief van den 25 dezer is vermeld: « en cas de refus du Roi des Pays-Bas la Conférence aurait le regret de voir, qu'elle n'a pu parvenir à un arrangement, » of iets dergelijks, terwijl betreffende België zoude gezegd zijn: « en cas de refus de la Belgique, la Conférence aviseraient aux mesures à prendre. »

Beursprijzen der Effecten.									
AMSTERDAM, 30 Januarij, 4½ ure.									
OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.									
volg. de Soet. tot nut des Obligatiedhandels.									
volgens de Effecten-Societeit.									
van tot geboden laagste hoogste geboden van.									
NEDERL. Werkelijke Schuld... a 3½									
Dito..... 5									
Uitgestelde dito.....									
Kansbiljetten..... f									
Amortisatie-Syndic... 4½									
Dito..... 3½									
Handel-Maatschappij 4½									
Nieuwe dito..... 4½									
Nieuwe dito 1837... 4½									
Entrepôt-Dok..... 4½									
Oost-Ind. Leening... 4									
Dito..... 5									
Aandeelen Kansb... 4									
Spoorweg Haarlem... 4									
Aand. Rijn-Spoorw... 4½									
FRANKR. Inscriptie G. B... 3									
ENGLAND... Dito..... 3									
SPANJE... Leening Ardoins... 5									
Dito onbep. Stukk... 5									
Passive..... 4½									
Deferred..... 4½									
Fransche Uitgestelde 5									
Engelsche dito.... 5									
PORTUGAL. Oblig. te Londen... 3									
NAPELS... Certific. bij L. & B... 5									
Dito Falc. & Co... 5									
Dito te Londen... 5									
Aandeelen Tavoliera 3½									
Dito te Parijs... 3½									
RUSSLAND... Z. & C. 1798, 1816... 5									
Dito 1828, 1829... 5									
Dito 1831, 1833... 5									
Oblig. te Londen... 5									
Dito te Hamburg... 5									
Inschr. in Assign... 6									
Certific. van dito... 6									
POLEN... Aandeelen a fl. 300... f									
Dito a fl. 500... f									
PRUISSEN... Dito R. 50... f									
Neg. Londen 1830... 4									
OOSTENR... Aandeelen a fl. 100... f									
Dito a fl. 250... f									
Metaliek..... 5									
Dito..... 3									
Dito..... 2½									
Dito te Londen... 5									
Weenerb. Gold & Co... 5									
Dito..... 4									
N. Ween. Aand. fl. 500... f									
DENEMARK. Oblig. te Londen... 3									
BRAZILIE... Dito dito..... 3									
LOUISIANA. Hops & Comp... 5									
DARMSTADT Aand. bij loting..... f									

zeer vast, en de meeste hielden niet verkoopen. De aanvoer heb den bedragen 1,652 balen.

ROTTERDAM, 29 Januarij.

KATOEN. Heden werden 160 pakken Georgia à 43 cents entr. afgedaan.

GRAAN, ZADEN, OLIE, ENZ.

DENDERMONDE, 28 Januarij.

Witte Tarwe f 18.10 à f 17.10; roode dito f 17.12 à f 16.15. Rogge f 9.10 à f 9. Haver f 5.10 à f 4.15. Koolzaad f 18.4 à f 17.4. Raapolie f 58.4. Lijnolie f 46.4.

OVER HET GEBRUIK VAN HET ZOUT BIJ HET VEE.

Het gebruik van het zout voor het vee schijnt bij onze landbouwers tot heden nog weinig in zwang te zijn. Intusschen kan het volgende uittreksel uit de schriften van den heer Curwen, een man, wiens kunde in den landbouw algemeen is erkend, een bewijs opleveren van de groote voordeelen, welke het gebruik van zout, ook als behoud- en geneesmiddel, bij ziekten aanbreedt; een omstandigheid, welke wellicht de behartiging van onzen landman, in het tegenwoordig oogenblik, bij de steeds toenemende ziekte onder de runderen, in eene groote mate verdient.

In het voorjaar, zegt de voormelde schrijver, werd eene mijner kudden door eene ontstekingsziekte getroffen; ik liet haar sterke giften zout toedienen, vijf tot zes oncen per dag, en de ziekte verdween spoedig. Kudden, welke op natte gronden weiden, verliest men dikwerf geheel. Ik heb bevonden, dat het zout een behoudmiddel is tegen de nadeelige gevolgen der nattigheid. Ook aan de paarden, dien ik het zout met een goed gevolg toe, wanneer hunne pooten, door zwaren arbeid, zijn gezwollen. Het is even zeer dienstig om dat ongemak voor te komen, als hetzelfde te genezen. Men kan in zoodanige gevallen de gift van zes oncen tot een pond daags doen afwisselen. De melk en de boter van koeijen, die met knollen gevord worden, verliezen door het gebruik van zout, den onaangename smaak, welken zij aan dat voer anders ontleenen. Ook voor de bijen is het gebruik van zout zeer nuttig. Men lost hetzelfde ten dien einde in bronwater op, onder bijmenging van eenige suiker; in deze toestand is het zout een heerlijk behoudmiddel voor die dieren tegen de loop, eene ziekte, aan welke zij zeer onderhevig zijn.

Voor dat ik zout aan mijn vee toediende, betaalde ik, het eene jaar door het andere, 58 £st. aan den vee-arts voor zijne behandeling en voor geneesmiddelen; sedert dat ik dit behoudmiddel gebruik, is mijne uitgaaft daarvoor niet noemenswaardig.

Het toedienen van eene te groote hoeveelheid zout kan intusschen ook nadeelig zijn; en uit dien hoofde zullen wij de verschillende hoeveelheden doen kennen, welke de heer Curwen aan zijn vee op verschillende tijden laat geven.

	Van April tot December oncen.	Van Dec. tot April oncen.	
Aan de paarden	4	6	per dag.
Aan de melkgevend koeijen	4	4	»
Aan de vet gemest wordende ossen	4	6	»
Aan de jonge ossen	2	3	»
Aan de kalveren	1	1	»
Aan de schapen	2	4	per week.

Kunsten en Wetenschappen.

DE ARTEVELDES. Drama, door ADRIEN VAN BEVENVOORDE. 's Gravenhage, J. BELINFANTE. 1838.

Aeschylus. . . (De lezer vergeve, dat wij het zoo hoog inzetten) Reeds Aeschylus vervaardigde eene zoogenoemde, nog voorhanden Trilogie; dat is, een stel van drie zamenhangende treurspelen, doch tusschen ieder van welk een ruim tijdsverloop gerekend werd te bestaan; en die stukken waren bestemd om, op éénen dag, achtereenvolgens te worden afgespeeld. Orestes was de held van dat drievoudig treurspel. Dit deed Aeschylus, en wij zouden het den heer A. v. B. ten kwade duiden, dat hij een vijfvoudig drama heeft geschreven, hetwelk een tijdkring van 44 jaren omvat, om in éénen avond te worden afgespeeld, en waarvan de held Artevelde is, bekend genoeg bij elk, die maar iets van de geschiedenis der stad Gent en hare bevolking weet. Hadden wij nu geen drama, in de hedendaagsche betekenis, hier voor ons, dan zouden wij ons verplicht achten, elke der vijf afdeelingen, waaruit het bestaat, afzonderlijk, als een op zich zelf staand geheel te beoordeelen: maar nu het werkelijk een zoodanig drama is, nu kunnen wij ons van deze moeite onthouden achten, daar zulk eene wijze van beschouwing bij die gewoelden niet te pas komt. Naar onze meening toch, handelen de beoordeelaars regt noch billijk, als zij zulk een drama onderwerpen aan de gebruikelijke kunstregelen, en daarover naar de uitspraken van hun *aesthetisch* wetboek beslissen. Wij houden ons daarom niet op; ons drama kan ruim zoo goed heven als beneiden die kunstregelen zijn. Wij vragen hier ook volstrekt naar geen kunst, maar enkel naar gevoel en effect. Een drama (altijd in de gemelde betekenis) is het wandelbare beeld van onzen leeftijd, in welken men zich, bij de gewone afwisseling van het leven, al is het ook vrij drok, verveelt en geen licht gezegd wordt effect te doen, als het, door overnatige schittering niet verbindt. Hoe dit zij, de heer A. v. B. heeft een stuk geleverd, op hetwelk wij dit een en ander niet ongunstig toegepast willen hebben; in allen geval is het zijne schuld niet, dat een drama thans zoo en niet anders moet zijn. Z. E. zegt, «de geschiedenis in alles zoo trouw mogelijk te hebben gevolgd,» en dit zij eene aanbeveling te meer voor hen, welke van die geschiedenis iets weten, en hunne verbeeldingskracht te moeten komen willen, niet enkel door lezen, maar door zien en hooren. En waarlijk, de eerzame Gentsche burgerij van die eeuw leert men er regt uit kennen, en die kennis blijft niet lang achter, daar reeds het eerste toneel van het eerste bedrijf met eene vechtpartij staat af te loopen, waarbij messen, dolken en bijlen niet vergeten worden. Artevelde, de onde, moge edelman zijn geweest: hier wordt hij voorgesteld als een brouwer, zoo als men een brouwer in die eeuw, en van daar, zijn voorstellen kan. Artevelde, de jonge . . . van dien alleen dit: in het eerste toneel, derde bedrijf, gedraagt hij zich niet zeer *galant*. Eene voornaame dame bij herbeiding zoo hevig te schudden, dat zij er van gijt en op den grond valt. . . Dit, zal men zeggen, maakt geen grunstige uitwerking op het toneel; doch de heer v. B. zal zich misschien op de werkelijke geschiedenis kunnen beroepen, en dan zouden wij onze aanmerking wel moeten terug nemen. In *Yolanta Denys* ziet men, wat eene diepgewortelde liefde vermogt, hoezeer niets dan smaad en mishandeling haar ten deel valt. Dan, hoe gelukkig de heer v. B. ook moge geweest zijn in het schilderen van Gentsche karakters, immers zoo als de geschiedenis ze leert kennen, datzelfde geluk bleef hem niet bij, toen hij Eduard, koning van Engeland, liet optreden; want, als die niet verscheen met kroon en mantel en scheper, men zou hem vragen, in wat gild hij te Gent was ingeschreven. Maar wellicht heeft de heer v. B. hem opzettelijk zoo voorgesteld, om BAAS Artevelde, (de Koning noemt hem eenmaal dus), des te beter te doen uitkomen, en dit mogt den ook wel.

Wij hebben van de voorrede, welke dit stuk vooraf gaat, niet gesproken, omdat het voornaam onderwerp daarvan, eene zaak is tusschen den heer v. B. en de heeren Hoelt en Bingley, alsmede H.H. Commissarissen van den Stadschouwburg te Amsterdam, en wij geene roeping hebben, ons daarmede in te laten. Maar wij kunnen den heer v. B. niet onvoorwaardelijk bijvallen, als hij, in die voorrede, betuigt: «van gevoelen te zijn, dat het aan den naam van Nederlander verbonden eergevoel ons gebiedt, aan elke *oorspronkelijke* bijdrage, hoe gering, hoe zwak zij ook zijn moge, verre den voorrang te geven boven de overzetting van alle, waren het zelfs de beste, uitheemsche werken.» Wij zouden hier liever den middelweg willen gehouden hebben, het middelmatige laten rusten, en al, wat tegen kunst en zedelijkheid inloopt, weren, onverschillig, of het op eigen of vreemde bodem is voortgebracht, maar daarentegen aan elk goed vaderlandsch product den voorrang geven boven elk uitheemsch voortbrengsel, dat daarmede gelijk stond, althans niet aanmerkelijk overtrof. En dit zou zeker de best mogelijke aanmoediging zijn voor onze letterkunde. Maar nu de slotom onzer beoordeeling? Zij is deze, dat als men eenmaal waarde heeft leeren hechten aan dergelijke toneel-voorstellingen, de arbeid van den heer v. B. alle aanbeveling verdient, vooral na het opvoeren van zekere stukken, op zekere toneelen, welke, om hunne verwerpelijheid, zoo uit het oogpunt van kunst, als uit dat van zedelijkheid, (muziek en decoratie kunnen die leemten niet verhelpen, zoo min als blanketel een wanstijfing aangeezigt), met dezen arbeid van den heer A. v. B. nog niet eens verdienen op éénen dag genoemd te worden.

ALANGHOE, Tooneelspel in drie Bedrijven. Naar het Hoogduitsch van Dr. ERNST RAUPACH, door W. H. WARNSINCK BZ. Amsterdam, bij M. Westerman en Zoon. 1838.

Hoezeer wij den heer W. gaarne onzen dank betuigen, en wij niet twijfelen, of dit vreemd product zal, onder zijne behandeling, eer gewonnen dan verloren hebben. kunnen wij echter niet ontveinen, dat wij liever wederom iets oorspronkelijks van hemzelf in dit vak hadden gezien. Wij beschouwen dit tooneelspel als eene proeve van een stuk in verzen, in rijm en onrijm, bij afwisseling, zoo als dit bij onze Duitsche naburen gewoos is. Over rijmloze verzen, in onze taal, is reeds zooveel gezegd en geschreven, dat wij ons ontslagen kunnen achten daarover iets in het midden te brengen; trouwens het is de smaak, die in dezen beslissen moet, en het overige doet de gewoonte. Het stuk plaatst ons onder de Mongolen, aan den oever der Wolga: dus ongewone zeden, gebruiken, godsdienstige begrippen, met welke het groote publiek niet zeer gemeen is; iets, dat de tooneeldichter altijd in zijn nadeel heeft, hoezeer de nieuwigheid van dat alles verscheidenheid te weeg brengt. Men ziet hier een overwonnen Russischen prins, die, als vasal, door het Mongolen-opperhoofd weder staat hersteld te worden, doch die vooraf den afgod der barbaren hulde moet bewijzen, om dat dit het gebruik mede brengt. Hij, als Christen, weigert dit volstandig. Na had tusschen hem en de dochter diens Chans eene liefdesverbinding plaats. Deze prinses tracht haren minnaar over te halen om, haar ten gevalle, op dat punt toe te geven. Liefde en godsdienstpligt eenmaal in conflict komende, dachten wij: hoe zal dat afloopen? Dan, onze minnaar eindigt, kort af, met de verklaring: «Hier lokt me uw schoon — daar, dierbre! wenkt mijn pligt: Ik weifel niet — het kiezen valt mij ligt!» En zij daar op: «Gij mint mij niet! — Uw hart is koud als steen, enz.» Evenwel op de betuiging, die hij doet, dat hij haar waarlijk bemint, maar dat zij meer verdort, dan de liefde vorderen mag, begrijpt zij daarop niet verder te moeten aandringen en wil nu met hem ontvlugten. De opperpriester, den volksgod beleedigd achtende, begint een vreeselijk misbaar te maken, en nu zal de wereld vergaan, ten ware de vreemdeling, die een anderen god belijdt, ter dood worde gebracht. Niets natuurlijker, dan dat de Chan daarin bewilligt, doch de schoone prinses weet den slag, die haren minnaar bedreigt, te weerhouden; althans er wordt uitsel verleend tot den volgende dag. De Chan komt nu aan den heiligen tabernakel, om zijn avondoffer te plengen; doch de opperpriester wijst dat offer af, en, om te doen blijken, dat de God vergramd is en door bloed bevredigd wil worden, schuift hij de gordijn open, en zie — de anders altijd brandende lampen zijn uitgeblusht! Ondertusschen komt er bericht van eene poging om te ontvlugten. De geliefden bevinden zich op eene overhangende rots, en terwijl men pogingen aanwendt om hen van daar te doen komen — de opperpriester inmiddels met den naderenden donder bedreigende — verwijt een van de priesters, zonder de minste voorbereiding en geheel onverwacht, aan zijnen opperpriester, dat deze zelf de lampen had uitgeblazen. Geestig antwoordt de opperpriester: «De goden ademen door mijnen mond, gelijk zij door mij spreken!» en wel had hij gelijk! Met dat al, in weerwil van dit, waarbij gelukkig *bon mot*, wordt hij de woestijn ingedreven, om — bij de wolven fortuin te zoeken, en nu wordt niet alleen het geschilderd bijgeleed, maar het loopt uit op een huwelijk, en vermoedelijk op eene godsdienstbekeering. Dus, vollediger bijlegging kon wel niet.

Het laatste toneel, waarin de ontkenning plaats heeft, is voortreffelijk, en moet algemeen bevallen. Op die ontkenning hebben wij alleen deze aanmerking, dat, met de ontdekking van het zelf uithalen der lampen, door den opperpriester, wel bleek, dat deze zich aan een *pin fraud* had schuldig gemaakt, maar daarmede bleef de zaak ten principale, de weigering, namelijk, om den afgod te aanbidden, zoo als ze was. En toch was deze aanbidding, zoo als elders in het stuk blijkt, een volstrekt beding, om enkel maar het aangezicht van den Chan te zien: maar, noch deze, noch de priesters, noch het volk, dat aanvankelijk, in zijn bijgeloofigen ijver, zulk een geweldig getier maakte, niemand schijnt daar verder aan te denken of te hechten, waarschijnlijk geheel en al afgetrokken door het uitzicht op de nu te houden bruiloft, die zoo dadelijk staat aan te vangen. Wij willen enkel maar zeggen, dat misschien de ontkenning niet genoeg *genoteerd* is, zoo als men het noemt. Doch wij zien, dat wij op het punt zijn, van al te nauw te gaan zitten; dit was in het geheel onze meening niet, en we eindigen met ons verlangen te betuigen, naar de opvoering van dit ontwijfelbaar verdienstelijk stuk ten tooneele.

Advertentiën.

(2200) In het Handelsblad las ik het volgende: «HEEREN LEDEN van de Handel Societeit ten huize van den Heer MULDER, in de Gapersteeg, worden *instantelijk* verzocht aldaar tegenwoordig te zijn, in de algemeene vergadering van Heden Avond, ter beoordeeling van de daad, gepleegd door den Makelaar T. J. KUNTZE, den 22sten Januarij II.»

Ter beantwoording strekke dit: Hoewel aan de verregaande onbeschaamdheid van WILLEM HENDRIK VAN DER MEERSCH gewoon (en wie, die den man en zijne geschiedenis kent, is zulks niet?) hadde ik nimmer kunnen verwachten, dat hij die onbeschaamdheid zoo ver zou durven drijven, om in eene Advertentie melding te maken van eene daadzaak, die hem geenszins tot eer kan strekken. Ik acht mij genoodzaakt, met een paar woorden het voorgevallene te verhalen; van der Meersch wijte het aan zich zelf, zoo ik daarbij eene omstandigheid herinner, welke hij liever moest wenschen vergeten te zien. — Sedert eenige dagen drong V. D. M. bijna dagelijks bij mij aan, om hem als lid in de Handel-Societeit voor te stellen. Ik, wetende, hoe weinige vrienden de man telt; wetende, dat de Directie der Handel-Societeit zelve reeds geweigerd had hem voor te dragen; wetende, dat het voor eenige jaren tegen hem, wegens medeplichtigheid aan oplichting, geslagen correctieel vonnis nog in ieders geheugen was, en, dat onderscheidene achtigwaardige leden verklaard hadden, de Societeit te verlaten, indien van der Meersch lid werd, — ik natuurlijkerwijze weigerde zijn aanzoek en was zelfs herhaaldelijk genoodzaakt, hem ten mijnen huize door de meid aan de deur te laten afwijzen. Daarop had niettemin van der Meersch den moed, door eene bediende en ter sluiks zich, als door mij voorgesteld, in de Societeit te den voorhangen. Ik reclamde bij de Directie, en deze, mijne verontwaardiging deelende, liet dadelijk den ongeroepen en onwelkom naam dooralen.

Dit weinige ter verklaring der door mij gepleegde daad, tot welker beoordeeling V. D. M. instantelijk eene oproeping van de leden der Handel-Societeit wenscht. — Van zijne beleedigingen ter beurze zal hij eerstdaags voor den regter rekening moeten geven. TH. JOS. KUNTZE.

(2201) **STOOMPAKET-VAART** TUSSEN

Rotterdam en Londen. De STOOMPAKETTEN der General Steam Navigation Company, in dienst van het GENERAL POST OFFICE, te Londen, vertrekken:

van Londen. Elk Woensdag en Zaterdag, des morgens ten 7 ure. van Rotterdam. Zaterdag 2 Februarij, des middags ten 12 ure. Woensdag 6 Februarij, des morgens ten 7 ure.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Agenten W. SMITH en P. A. VAN ES.

(2202) De Ondergeteekenden, Directeuren der Maatschappijen van Onderlingen Waarborg tegen Brandschade aan Gebouwen en Roerende Goederen, brengen ter kennis van de Deelgenooten, dat de Rekeningen en Verantwoordingen, door Heeren Commissarissen gezien en goedgekeurd, gedurende den tijd van Zes Weken, en wel Dinsdag, Woensdag en Donderdag van iedere Week, van des morgens 10 tot 12 ure, ten hinnen Kantore, op de Achtergracht, Wijk 60, N°. 34, ter visie liggen, en noodigen tevens de Deelgenooten, overeenkomstig het bepaalde bij de Reglementen van gemelde Maatschappijen, uit. tot het houden eener Conference, op Maandag 18 Maart aanstaanden, des namiddags ten 2 ure, in het Koffijhuis de drie Kroonen, in de Kalverstraat alhier; en dat tevens als vierde Commissaris beoemd is geworden, de Heer P. W. FABRIS alhier, die deze commissie wel op zich heeft willen nemen.

AMSTERDAM. L. VAN DER JAGT, en 30 Januarij 1839. H. VAN DOESBURGH, Directeuren.

(2203) **Avis aux Dames.**

Mad. SANCERY, Mde. de Modes à Paris, a l'honneur de prévenir les Dames, qu'elle vient d'établir son domicile en cette Ville. Dix années d'un travail assidu dans les premières maisons de Paris lui font espérer, que son travail sera goûté des Personnes, qui voudront bien l'honorer de leur confiance. Warmoesstraat, — 163.

Schouwburgen, Concerten

EN PUBLIEKE VERMAAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Zaterdag 2 Februarij 1839: KOM HIER, Blijspel in één Bedrijf, door den heer T. J. Kerkhoven. Gevolgd door: ENMA, Blijspel in één Bedrijf, naar het Fransch: van Charlotte Brown. Nootvertoond. Tusschen het eerste en tweede Stuk: eene Ouverture door den heer W. L. Erck. Ten Slotte: DE OPSTAND IN HET SERAIL, Nieuw Groot Ballet Pantomime, gemonteerd door den Balletmeester A. P. Voitus van Hamme; Nieuwe Costumes; Nieuwe Decoratiën van den heer J. E. de Vries; Muziek van den heer A. Berlijn. Ten Zes ure op het Tooneel.

Verwacht op Maandag 4 Februarij 1839: FREDRIK II TE ROTWEN, Blijspel met Zang, in één Bedrijf, naar het Fransch van Bravier en M. de Ville. Gevolgd door bovenstaand Ballet.

THEATRE FRANCAIS.

Sous la direction de Monsieur SAUDOT.

N°. 55 de l'Alouement.

JEUDI 21 Janvier 1839. LE FESTIN DE PIERRE, Comédie en 5 Actes par Corneille. Suivie de: UN BAL DU GRAND MONDE, Vaudeville en 1 Acte par Mrs. Varin et Desvergers.

On commencera à 6½ heures précises.

Incessamment: LE FORT L'ÉVÊQUE, Vaudeville nouveau, en 2 Actes la reprise de JEAN, Vaudeville en 3 Actes; LE PÈRE DE LA DUBOUTAIRE, Vaudeville nouveau.

PROGRAMME DU CONCERT de Mr. De Ch. Frugt, à donner le 6 Février 1839, conjointement avec l'Administration.

Première Partie.

1. Ouverture de Mr. J. B. van Bree.
2. Grand Air, avec chœurs, du quatrième Acte de *la Juive*, Opéra chanté par Mr. Frugt.
3. Solo pour la Flûte, de *Toulon*, exécuté par Mr. van Boom.
4. Variations de *Mayseder*, pour le Violon, exécutées par Mr. Ernst.

Deuxième Partie.

1. Ouverture.
2. Solo pour la Flûte, de *Drouet*, exécuté par Mr. van Boom.
3. Duo de *Sargines*, Opéra, chanté par Mlle. J. Buys et Mr. Frugt.
4. Prière de *Moïse*, pour le Violon, exécutée par Mr. Ernst.
5. Romance de *Guido et Ginebra*, Opéra, chantée par Mr. Frugt.

Prix des Places pour cette Représentation: Premier Rang 3 fl., Par terre et Second Rang 2 fl., Troisième Rang 1.50 fl. MM. Les abonnés, qui veulent conserver leurs places, sont priés de voir loir Lien, pour cette fois seulement, en donner avis au buraliste, le Samedi 2 Février 1839, au plus tard. Passé ce jour l'administration serait dans la nécessité d'en disposer.

DEUTSCHES THEATER. In der Anstaltstrasse.

Donnerstag 31 Januar 1839. (Zum Vortheile des Herrn Biberhofer) DER VAMPIR, Grosse Romantische Oper, in 4 Acten, von W. A. Wolfbrück. Musik von Heinrich Marschner.

*** Aubry — Herr Binder, erster Tenor vom Kais. Königl. Hof Opern-Theater zu Wien, als Gast. Anfang um 7 Uhr.

Text-Bücher dieser Oper sind bey den Buchhändlern A. H. Brouwer, N. Voornburgwal, N°. 165, und J. D. Gertner, Muiderplein, N°. 53, wie auch an der Theater-Casse à 30 Ct. zu haben.

GRAND SALON.

Théâtre des Variétés.

Donderdag den 31 Januarij 1839. EEN UUR ACHTER HET SLOT, Blijspel met Zang, in twee Bedrijven. Na hetzelfde: BROUWER EN GRAASBEEK, of DE VROULIJKE NEDERLANDSCHE KUNSTSCHILDERS, Blijspel met Zang, in één Bedrijf. Tusschenbeiden: Nieuwe Variatiën op het Hout- en Strooinstrument, door den heer Grünwald. Na hetzelfde: Variatiën Brillante, op een genoomd Instrument, mede door den heer Grünwald voorgedragen.

Zullende deze voorstelling tevens afgewisseld worden door: HYMNOLISCH EN GYMNASIEKE KUNSTVERRIJGTINGEN.

De Entrée voor ieder Persoon is 75 Cents, welke in vertering zal worden aangenomen. Aanvang ten 7½ Ure.

Ingezonden Stukken.

AAN DE REDACTIE VAN DEN AVONDDODE.

Dikwijls mag ik in uw geacht blad eenige ingezonden stukken opgenomen zien, ten doel hebbende, nuttige, doch min bekende zaken wereldkundig te maken. Ieder weldenkende juicht dit toe. Mijn schrijven thans hetzelve oogmerk hebbende, is het ook op grond daarvan, dat ik vertrouwen mag dat UED. aan het volgende wel een plaatsje zult gelieven in te ruimen.

In het gepasseerde jaar werd ik eigenaar van het destijds uitgekomen boekwerk, getiteld: *Bijdragen tot bekendmaking van de voornaamste zaken van den handel der Nederlanden en Hamburg*, bij N. van den Monde, te Utrecht. Bij eene vlugtige inzage moest ik wel reeds erkennen, dat het voor handelaren veel belangrijks in zich bevatte; doch, daar ik destijds meestal bij den binnenlandschen handel bepaalde, legde ik het werk ongebruikt ter zijde. Thans tot eene meerdere uitbreiding van zaken noopt, en daardoor vele informatie moeiende inwinnen, vergeleek ik het verkregene met het voorzegde werk, en bevond alles niet alleen daarmede overeenstemmende, maar bovendien met de doelmatigste opheldering verrijkt, zoo als opgaaf der conditiën van alle artikelen op beide plaatsen, den wisselhandel, de berekening van goud en zilver, en eene volledige vergelijking van de gewigten en maten; waaronder de graanhandelaar voornamelijk alles aantreffen, wat hun eenigzins noodig is: terwijl eindelijk het geheel besloten wordt door de berekening van de goederen, op de beide markten, naar omstandigheden, heen en weder worden gezonden. Bij deze laatste zijn getalmerken opgegeven, om door eene eenvoudige vermenigvuldiging of deeling, zoo wel het pari op de plaats, als ook met de onkosten de artikelen te calculeren, waarbij tevens de wetenswaardige, en veelal ongekende zaken gevoegd zijn, die op ervaring berusten, zoodat het voor mij een onmisbare gids geworden is, die mij zonder moeite al het gene verschaft, wat ik te weten noodig heb.

Ik deelde mijne bevinding daarover aan twee achtwaardige handelaren te dezer stede gevestigd, mede, om mijn oordeel aan het hoon te onderwerpen, doch bij deze was het werk niet bekend; op mijn aandrang tot zelfde onderzoek hebbende, moesten zij niet alleen mijne bevinding toestemmen, doch maken daarvan thans, even als ik, het nuttigst gebruik.

Te regt mag ik mij verwonderen, dat een Werk, dat, na onderzoek van elk onvooroordeeld handelaar, onmiskenbaar als nuttig erkend zal worden, hier ter plaatse in zoo weinige handen schijnt te zijn. Wellicht ontstaat zulks daardoor, dat men bij eene oppervlakkige inzage niet dadelijk het juist begrip van de strekking daarin ontwaart; mogelijk ware het duidelijker geweest, de rekeningen in den gewonen vorm te doen spreken, terwyl aldaar de uitgewerkte sommen elk onder opvolgen in doorlopende regels. Ik zoude geneigd zijn dit een gebrek te noemen, indien ik niet dooermerking regt moest doen, dat daardoor het werk te veel in lijvigheid zoude toenemen, en de schrijver alzoo te veel wit papier voor het geld geleverd zoude hebben; buiten dit is het voor den beoefenaar des handels gemakkelijker het noodige daarin te vinden, en meen ik niet te veel te zeggen, dat het in elks handen behoorde te zijn.

Mijn doel met dit schrijven is tweeledig: eensdeels, om hetgeen ik van erkend met beschouw, algemeen bekend te maken, en ten anderen, om den kundigen en zedigen schrijver, die zijn naam verborgen heeft gehouden, aan te sporen, zijne belofte te vervullen en het werk voort te zetten, want mits de handel tusschen de Nederlanden en Hamburg niet een der onbelangrijkste handelstakken van onze koopstad uitmaakt.

Amsterdam. EEN HANDELAAR. 28 Januarij 1839.